

SINTEZE METODE DE NUMARARE

Notiuni teoretice	Exemple si aplicatii
<p>Numim cardinalul unei multimi finite numarul de elemente al acelei multimi.</p>	<p><i>Exemplu:</i> Daca $A = \{n \in \mathbb{N}^* \mid n \leq 400, n:2\}$, atunci $\text{card}(A) = 200$.</p>
<p>Principiul includerii si excluderii: daca A si B sunt doua multimi finite, atunci:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> $\text{card}(A \cup B) = \text{card}(A) + \text{card}(B) - \text{card}(A \cap B)$ </div>	<p><i>Aplicatie:</i> Din cei 30 de angajati ai unei firme 15 cunosc limba engleza, iar 10 limba franceza. Stiind ca doar 5 angajati cunosc ambele limbi straine, sa se afle cati angajati nu cunosc nici una din cele doua limbi.</p> <p><i>Solutie.</i> Fie A este multimea angajatilor care cunosc limba engleza si B multimea angajatilor care cunosc limba franceza. Avem:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> $\begin{aligned} \text{card}(A \cup B) &= \\ \text{card}(A) + \text{card}(B) - \text{card}(A \cap B) &= \\ 15 + 10 - 5 &= 20 \end{aligned}$ </div> <p>, deci $30 - 20 = 10$ dintre cei 30 de angajati nu cunosc nici una din cele doua limbi straine.</p>
<p>Cardinalul produsului cartezian: daca A si B sunt multimi finite, atunci:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> $\text{card}(A \times B) = \text{card}(A) \cdot \text{card}(B)$ </div>	<p><i>Exemplu:</i> daca $A = \{1,2,3\}$, $B = \{5,6\}$, atunci:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> $\begin{aligned} A \times B &= \{(1,5), (1,6), (2,5), (2,6), (3,5), (3,6)\} \\ \text{card}(A \times B) &= 3 \cdot 2 = 6 \end{aligned}$ </div>
<p>Numarul functiilor de la o multime finita A cu m elemente la o multime finita B cu n elemente ($f: A \rightarrow B$) este n^m.</p>	<p><i>Aplicatie:</i> Un test grila cuprinde 10 intrebari, la fiecare intrebare fiind propuse 5 raspunsuri. In cate moduri se poate raspunde daca se aleg la intamplare raspunsurile?</p> <p><i>Solutie.</i> Daca $A = \{i_1, i_2, \dots, i_{10}\}$ este multimea intrebarilor si $B = \{R_1, R_2, \dots, R_5\}$ este multimea raspunsurilor, numarul functiilor $f: A \rightarrow B$ este 5^{10}, deci se poate raspunde in 5^{10} moduri.</p>

SINTEZE METODE DE NUMARARE

<p>Multime ordonata: o multime impreuna cu o ordine fixata a elementelor sale.</p> <p><i>Observatii:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O <i>multime ordonata</i> este caracterizata atat de <i>elementele</i> sale cat si de <i>ordinea</i> acestora. 2. Doua <i>multimi ordonate</i> formate din aceleasi elemente dar avand o <i>ordine</i> diferita, nu sunt egale. 	<p><i>Exemplu:</i> multimea ordonata $(1,2,3,4)$ este diferita de multimea ordonata $(2,1,3,4)$ deoarece <i>difera ordinea elementelor</i>.</p>
<p>Permutare de n elemente: multime ordonata a unei multimi de n elemente.</p>	<p><i>Exemplu:</i> Permutarile multimii $A = \{1,2,3\}$ sunt multimele ordonate:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> $(1,2,3), (1,3,2), (2,1,3), (2,3,1), (3,1,2), (3,2,1)$ </div>
<p>Numarul de permutari de n elemente (numarul de permutari al unei multimi de n elemente.)</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> $P_n = n! = 1 \cdot 2 \cdot \dots \cdot n$ </div> <p><i>Observatii:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. $0! = 1$; 2. Daca $\text{card}(A) = n$, atunci numarul functiilor bijective $f: A \rightarrow A$ este $n!$. 	<p><i>Aplicatie:</i> Determinati cardinalul unei multimi, stiind ca numarul permutarilor acesteia este cuprins intre 1000 si 10000.</p> <p><i>Solutie.</i></p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> $6! = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 = 720, 7! = 6! \cdot 7 = 5040,$ $8! = 7! \cdot 8 = 40320$ </div> <p>, deci multimea va avea 7 elemente.</p>
<p>Aranjament de n elemente luate cate k elemente: o <i>submultime ordonata</i> de k elemente a unei multimi de n elemente ($0 \leq k \leq n$).</p>	<p><i>Exemplu:</i> Cu elementele multimii $A = \{1,2,3\}$ se pot forma urmatoarele <i>submultimi ordonate</i> de cate 2 elemente:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> $(1,2), (2,1), (1,3), (3,1), (2,3), (3,2)$ </div>

SINTEZE METODE DE NUMARARE

Numarul aranjamentelor de n elemente luate cate k :

$$A_n^k = \underbrace{n(n-1)(n-2)\dots(n-k+1)}_{k \text{ factori}} = \frac{n!}{(n-k)!}$$

Observatii:

1. $A_n^0 = 1$;
2. Daca $\text{card}(A) = k$, $\text{card}(B) = n$, $1 \leq k \leq n$, atunci numarul functiilor injective $f: A \rightarrow B$ este A_n^k .

Aplicatie: Se considera un alfabet format din 10 litere. Cate cuvinte de 3 litere distincte se pot forma cu literele acestui alfabet?

Solutie.

Daca alfabetul este multimea $A = \{a, b, c, d, e, f, g, h, i, j\}$, numarul de cuvinte este egal cu numarul functiilor injective $f: \{1, 2, 3\} \rightarrow A$, adica:

$$A_{10}^3 = 10 \cdot 9 \cdot 8 = 720$$

Combinare de n elemente luate cate k elemente: o submultime de k elemente a unei multimi de n elemente ($0 \leq k \leq n$).

Exemplu: Cu elementele multimii $A = \{1, 2, 3\}$ se pot forma urmatoarele submultimi de 2 elemente:

$$\{1, 2\}, \{1, 3\}, \{2, 3\}$$

Numarul combinarilor de n elemente luate cate k :

$$C_n^k = \frac{A_n^k}{P_k} = \frac{n(n-1)(n-2)\dots(n-k+1)}{1 \cdot 2 \cdot \dots \cdot k} = \frac{n!}{k!(n-k)!}$$

Observatii:

1. $C_n^0 = 1$;
2. Daca $1 \leq k \leq n$, atunci numarul functiilor strict crescatoare $f: \{1, 2, \dots, k\} \rightarrow \{1, 2, \dots, n\}$ este C_n^k .

Aplicatie: Sa se determine numarul functiilor strict monotone $f: \{1, 2, 3\} \rightarrow \{1, 2, 3, \dots, 10\}$ si sa se precizeze dintre acestea functiile a caror imagine este multimea $\{5, 9, 8\}$.

Solutie.

Avem $C_{10}^3 = \frac{10 \cdot 9 \cdot 8}{1 \cdot 2 \cdot 3} = 120$ functii strict crescatoare si $C_{10}^3 = 120$ functii strict descrescatoare, deci sunt 240 de functii strict monotone.

Functiile ale avand imaginea multimea $\{5, 9, 8\}$ sunt:

$$\begin{aligned} f(1) = 5, f(2) = 8, f(3) = 9 \text{ (str. cr.) si} \\ g(1) = 9, g(2) = 8, g(3) = 5 \text{ (str. descr.)} \end{aligned}$$

SINTEZE METODE DE NUMARARE

Proprietati ale combinatorilor:

1. Formula *combinarilor complementare*:

$$C_n^k = C_n^{n-k}$$

2. Formula de *recurenta*:

$$C_n^k = C_{n-1}^k + C_{n-1}^{k-1}$$

3. Numarul *tuturor submultimilor* unei multimi de n elemente:

$$C_n^0 + C_n^1 + C_n^2 + \dots + C_n^n = 2^n$$

Aplicatie: Calculati numarul de submultimi ale multimii $\{1,2,3,4,5,6\}$ care au un numar par de elemente.

Solutie.

$$C_6^0 + C_6^2 + C_6^4 + C_6^6 = 2C_6^0 + 2C_6^2 = 2 \cdot 1 + 2 \cdot \frac{6 \cdot 5}{1 \cdot 2} = 32.$$

Formula lui Newton:

$$(a+b)^n = C_n^0 a^n + C_n^1 a^{n-1} b + C_n^2 a^{n-2} b^2 + \dots + C_n^k a^{n-k} b^k + \dots + C_n^{n-2} a^2 b^{n-2} + C_n^{n-1} a b^{n-1} + C_n^n b^n$$

Observatii:

1. Coeficientii $C_n^0, C_n^1, \dots, C_n^{n-1}, C_n^n$ se numesc *coeficienti binomiali*.
2. Coeficientii binomiali egal departati de extreme sunt *egali*:

$$C_n^0, \overbrace{C_n^1, \dots, C_n^k, \dots, C_n^k, \dots, C_n^{n-1}}^{\text{egali}}, C_n^n$$

3. *Termenul general* al dezvoltarii (de rang $k+1$) este:

$$T_{k+1} = C_n^k a^{n-k} b^k$$

Aplicatie: Determinati termenul care il contine pe a^4 in dezvoltarea $\left(\frac{\sqrt{a}}{3} + \frac{3}{\sqrt[3]{a}}\right)^{13}$.

Solutie.

$$T_{k+1} = C_{13}^k \left(\frac{\sqrt{a}}{3}\right)^{13-k} \left(\frac{3}{\sqrt[3]{a}}\right)^k = C_{13}^k \left(3^{-1} a^{\frac{1}{2}}\right)^{13-k} \left(3 a^{-\frac{1}{3}}\right)^k = C_{13}^k 3^{k-13} a^{\frac{13-k}{2}} 3^k a^{-\frac{k}{3}} = C_{13}^k 3^{2k-13} a^{\frac{13-k}{2} - \frac{k}{3}}$$

Din conditia $\frac{13-k}{2} - \frac{k}{3} = 4$ rezulta

$39 - 5k = 24$, deci $k = 5$, de unde se obtine

$$T_6 = C_{13}^5 3^{2 \cdot 5 - 13} a^4 = \frac{C_{13}^5}{3^3} a^4.$$